

NORGES BONDELAG

Stortingets finanskomité
Stortinget
0026 OSLO

Vår saksbehandler
Arnstein Tveito
+47 97 56 46 13

Vår dato
12.10.2014
Deres dato

Vår referanse
14/00381-21
Deres referanse

Statsbudsjettet for 2015 - Prop. 1 LS (2013 - 2014) Skatter, avgifter og toll

Innledning

Norges Bondelag merker seg regjeringens mål om tiltak som fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi med mål om et robust og mangfoldig næringsliv. Verdikjedene i landbruket, dvs. primærproduksjon og næringsmiddelindustri, er gjensidig avhengig av hverandre og sysselsetter 110 000 personer. Verdiskapingen i norsk nærings- og nytelsesmiddelindustri inkludert fisk var i 2013 om lag 172 mrd kroner. Jordbruket har hatt en årlig økning i arbeidsproduktivitet på 4,6 prosent de siste 10 årene, og ligger langt over næringslivet generelt som siste år lå på 0,7 prosent.

Det er positivt at regjeringen reduserer formueskatten. Økningen av nedre grense for grunnrenteskatten til 10 MVA (megawatt) er et viktig bidrag til økt miljøvennlig kraftproduksjon. Norges Bondelag er fornøyd med at regjeringen løfter fram biogassproduksjon fra husdyrgjødsel som et satsingsområde for å nå klimamåla.

I Solberg-regjeringens politiske plattform fremgår det at Regjeringen vil bruke målrettede skatte- og avgiftsendringer for å styrke bondens økonomi. Av konkrete tiltak nevnes *reducere skattesatsen på gevinst ved salg av virksomheter i jordbruket til ordinær kapitalbeskatning* og åpning for *en fondsordning i jordbruket etter modell av skogbruket*. Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg for 2014 med bortfall av arveavgift og innføring av kontinuitetsprinsippet ga en økt skattekostnad på opptil kr 500.000 per bruk ved generasjonsskifte. Økning i dieselavgiften økte kostnadene for jordbruksnæringa med 130 millioner kroner. Norges Bondelag etterlyser tiltak som bidrar til regjeringens fastsatte mål.

Regjeringen har varslet en gjennomgang av skatteordningene i landbruket med sikte på enklere regler. Norges Bondelag ønsker å bidra konstruktivt i dette arbeidet. Vi forutsetter at utgangspunktet for dette arbeidet er å oppfylle **målet om å ”styrke bondens økonomi”**.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Scweigaardsgate 34 C 0191 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05. 91392	Internett: www.bondelaget.no

Norges Bondelag ber om at finanskomiteen ser til at denne gjennomgangen gjennomføres med dette som formål. I punkt B i vårt hørings svar peker vi på to målrettede tiltak som vil kunne bidra til dette.

a) **Kommentar til Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2015**

Reduksjon i formuesskatten

Alliansen for norsk privat eierskap, der Norges Bondelag inngår, ønsker primært å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. Dette vil være et målrettet tiltak som vil øke verdiskapingen og trygge norske arbeidsplasser. Regjeringens forslag om å øke bunnfradraget og redusere satsen i formuesskatteordningen bidrar til dette. Norges Bondelag mener en større andel av reduksjonen bør komme gjennom økt bunnfradrag, slik at en større andel kommer de små og mellomstore bedriftene til gode, samtidig som det oppnås en bedre fordelingsprofil.

Økt beløpsgrense for registrering i merverdiavgiftsregisteret

En økning av beløpsgrensen for registrering i merverdiavgiftsregisteret fra kr 50.000 til kr 150.000 virker negativt på innovasjon og gründerskap. Regjeringen anslår selv at det er 50.000 foretak som har omsetningen under denne beløpsgrensen, og at om lag 25.000 foretak vil bli slettet allerede fra 2015. Norges Bondelag vil understreke flere uheldige konsekvenser ved dette forslaget:

- *Konkurransesvridning.* Små næringsdrivende med omsetning under beløpsgrensen, og som hovedsakelig omsetter varer til privatpersoner, vil kunne øke sin pris i markedet med opptil 25 prosent i forhold til de som er merverdiavgiftsregistrert. Konkurransfordelen kan forsterkes ved å etablere og drive flere foretak.
- *Innovasjon og gründerskap hemmes og kapitalbehovet vil øke.* Mange virksomheter krever mye innsats av tid og kapital før en kan regne med og nå en omsetning på kr 150.000 i året. Uten fradragmulighet for merverdiavgift vil kapitalbehovet øke med 25 prosent.
- Med forslaget vil 8.500 landbruksforetak falle ut av merverdiavgiftsregisteret. Produksjonsgreiner med spesielt behov for økt produksjon rammes mest. 67 prosent av foretakene som rammes er korn-, saue- eller ammekuproducenter. Eksempelvis må en ha over 100 vinterfora sauer for å overstige beløpsgrensen på kr 150.000. Gjennomsnittsbetsetningen i Norge er knapt 70 vinterfora sauer. Denne gruppen produsenter bidrar med en betydelig del av den totale produksjon av sauekjøtt. Ved større investeringer vil manglende mva-fradrag svekke lønnsomheten så mye at driften avvikles. Spesielt utfordrende vil det også kunne bli for de som er i en oppstartsfase, og som har behov for å gjøre større investeringer. Forslaget vil derfor bidra til å *svekke rekrutteringen og investeringene i landbruket.*

Ettersom foretakene fortsatt er skattepliktige, mener vi departements anslag over sparte administrasjonskostnader for ikke-avgiftspliktige virksomheter (3.500 kroner pr foretak) er

Vår dato Vår referanse
12.10.2014 14/00381-21

svært høyt. Våre signaler fra regnskapsbransjen antyder mellom kr 500 og kr 1.000 pr foretak.

Norges Bondelag mener det er av avgjørende betydning for å sikre fortsatt rekruttering, gründerskap og innovasjon at beløpsgrensen holdes uendret. Vi ber derfor finanskomiteen sørge for at beløpsgrensen holdes uendret på kr 50.000.

b) Oppbygging av egenkapital gjennom skattesystemet

Etablering av fondsordning etter modell fra skogfondordningen

Landbruket har betydelige utfordringer knyttet til investeringer i jord og bygninger for å fornye driftsopplegg og imøtekomme miljøkrav. Samtidig er kostnadsveksten svært høy, ikke minst grunnet presset fra oljeindustrien og boligsektoren. Det er derfor viktig at en har mulighet til å sette inn virkemiddel som bidrar til å redusere den økonomiske belastningen ved investeringen.

For å bidra til å nå målene om økt matproduksjon, noe som betinger økt produksjonskapasitet, kan innføringen av en fondsordning etter mønster av skogfondet være et målrettet og treffsikkert virkemiddel. Norges Bondelag mener utfordringene i jordbruket i stor grad kan sammenlignes med det som var bakgrunn for at det ble etablert en skogfondordning. Behovet for fremtidige investeringer er stort, og fondsavsetning med skattefordel vil være et viktig tiltak for å øke egenkapitalfinansieringen av investeringene.

I tillegg til at ordningen kan benyttes til investeringer i driftsapparatet, vil det også kunne fungere som en inntektsutjevne ordning. Ordningen kan også styrke bondens muligheter for å takle økonomiske utfordringer knyttet til år med avlingssvikt. For å unngå at avsatte midler blir stående på fondet som "død" kapital, kan det legges inn krav om at avsatte midler maksimalt kan ligge i fondet i for eksempel 5 år.

Norges Bondelag ber finanskomiteen bidra til at det blir etablert en fondsavsetningsordning etter modell av skogfondordningen.

Realisasjonsgevinster ved salg av fast eiendom – kapitalinntekt eller næringsinntekt?

En av de store endringene ved innføring av skattereformen i 2006 var at realisasjonsgevinster nå inngår ved beregning av personinntekt dersom arealet som realiseres er en del av en eiendom i aktiv drift. Dette fører til at en betydelig mindre andel av inntekten fra realisasjoner kan reinvesteres i næringsvirksomheten.

Vi ser dessverre at denne skatteregelen isolert sett påvirker aktive bønder til å avslutte næringsvirksomheten. Dersom drifta er avvikla, og en noe senere selger tomt/areal vil gevinsten beskattes som kapitalinntekt med 27 prosent. Selger en mens en har aktiv drift, kan gevinst beskattes med opptil 50,4 prosent. Dette viser tydelig hvor uheldig endringen i skattereformen har slått ut.

Norges Bondelag ber finanskomiteen bidra til å endre disse reglene, slik at skattesystemet motiverer til investering fremfor nedlegging.

Vår dato
12.10.2014

Vår referanse
14/00381-21

Med vennlig hilsen

Lars Petter Bartnes

Per Skorge